

Goede Vrijdag - B - 2024

Gedempt licht (enkel licht vooraan?)

Het grote kruis ligt vooraan in de Vieringsruimte.

Voor het kruis: de menora (met brandende kaarsen). 2 lezenaars met micro.

VG 1: Ziehier het kruis ... Ziehier het lijden van de wereld,
het kruis dat mensen dragen,
en de kruisen die mensen elkaar opleggen.
Ziehier de mens, die lijdend stamelt: "Waarom?",
"God, waarom hebt ge mij verlaten?"
Ziehier de mens die roept en vraagt en bidt
om iemand die helpt dragen.
Ziehier de Mens zoals God hem bedoeld heeft:
liefde tot het uiterste,
Beeld van "Ik zal er zijn voor u",
ook als het kruis niet meer te ontwijken valt.
Daardoor werd Hij: Licht der wereld, Bron van leven.
Om niet te vergeten zijn we hier samen.
Om nooit te vergeten hebben we het kruis hier neergelegd,
want het kruis vertelt ons het hele verhaal van Jezus van Nazareth.
Het verhaal van een mens, één en al liefde,
toch verworpen, omdat zij die de macht in handen hadden,
Hem als een bedreiging zagen.
Het verhaal van een mensenzoon één en al liefde,
beeld en gelijkenis van Hem die leeft.
En duizenden na Hem, tot op de dag van vandaag,
zij gaan dezelfde weg als Hij,
omwille van de gerechtigheid.
Omwille van de Gekruisigde van toen,
en de vele gekruisigden van vandaag,
zijn wij hier samen: om niet te vergeten.

Lied: 🎵 69 Een lied tot Jezus Christus

VG 2: We zijn hier samen om te waken en te bidden ...
bij het kruis van de Heer,
EN bij het kruis van zovele mensen vandaag,
waar ook ter wereld, of in onze eigen kring,
misschien bij ONS kruis ook.
Het kruis van Jezus ...
Het zou voor Hem een zware tocht worden:
een ware KRUISWEG!
Laten we nu met Hem die kruisweg gaan, wakend en biddend.

KRUISWEG bij de beelden van Sieger Köder. (Projectie beelden: Fons)

VG1: Eerste halte: Jezus krijgt de doodstraf.

Drie figuren, de hogepriester, Pilatus, Jezus!

Drie werelden zo eindeloos verschillend!

Handen die de boekrol omklemmen,

ogen die onverschillig wegstaren, priesterlijke gewaden ...

Handen gewassen in water –

Gods naam misbruikt om eigen macht te vrijwaren,
de waarheid geweld aangedaan?

Ecce Homo – zie de Mens: de gehoorzame dienaar,

stil en zacht als een lam, een luisterend oor,

zijn rug ontdaan van het koninklijk gewaad,

vrede op het gelaat, in zijn hart een lied:

‘Hier ben ik, gekomen om uw wil te doen!’

VG2: *Keer U niet van ons af, God,
nu wij woorden zoeken om tot U te bidden.
Want als wij U uitspreken en noemen bij uw naam,
dan is het toch uit kracht van uw belofte,
dat Gij niet ver zult zijn voor allen die u roepen.*

VG1: Tweede halte: Jezus wordt met het kruis beladen.

Het zware harde hout staat onverzettelijk in het midden –
een ander stuk rust er op: het kruis.

Tot bloedens toe gekwetste handen omhelzen het bijna teder ...

Op de achtergrond kan je ze zien hangen: de stroppen

als getuigen van geweld en oorlog,

getuigen van generaties onschuldige slachtoffers –
gisteren en vandaag.

Twee handen omvatten het onrechtvaardige oordeel,
alle leed van mensen.

Hij deelt ons lot, de Onschuldige!

VG2: *Wij bidden U Heer,
voor de wereld van onze dagen,
in het bijzonder voor hen die door oorlog ontredderd zijn
vooral in Oekraïne, Rusland, het Midden-Oosten, Soedan,
Oost-Congo, ... voor allen die door wreedheid en eenzaamheid
zijn verminkt. Voor alle volkeren die worden uitgebuit,
voor hen die arm en rechteloos zijn, veracht en mishandeld.*

VG1: Derde halte: Jezus valt onder het kruis.

Op je knieën lig je, gebukt onder de schreeuw van de wereld.
Duisternis en gruwel omgeven je:
de onverzettelijkheid van rechters,
de getekende lichamen van slachtoffers van geweld.
Te midden van dit alles blijft je rechter arm ongebroken,
als een peiler steunend op een steen – vertrouwd, bemoedigend.
Je hoofd rust op je hart, de bron van je kracht.
Immers, je bent gekomen om niemand verloren te laten gaan
van wie je zijn toevertrouwd.
Jij bent de hoeksteen, Jij draagt ons allemaal.

VG1: Vierde halte: Jezus ontmoet Zijn moeder.

Twee mensen, verbonden door het ruwe hout dat tussen hen in staat.
Je kan ze alleen herkennen door hun kleding:
de ene in een koninklijk gewaad, scharlaken rood,
de ander in het groen, kleur van hoop –
moeder en kind, innig dicht bij elkaar.
We kunnen ons de tragiek van dit moment nauwelijks voorstellen.
Het doet ons denken aan de moeders van gesneuvelde soldaten,
de dwaze moeders op het plein in Argentinië, moeders van aan
kanker stervende kinderen ... We bidden om erbarmen ...

Lied: Stabat mater (Pergolesi)

VG1: Vijfde halte: Simon Van Cyrene helpt het kruis dragen.

Lopend langs hetzelfde pad, dragen zij dezelfde last ...
de een houdt de ander recht, schouder aan schouder,
wang aan wang, als het ware vergroeid met elkaar.
Dicht bij elkaar moeten ze zich in alles op elkaar afstemmen:
dat is hun kracht om het vol te houden.

VG2: *Vanuit diep mededogen, echt solidair zijn!*

*Wat een zegen zou het zijn indien gekwetste, kwetsbare,
moedeloze mensen, steeds omgeven zouden worden door een
helpende ander. Is dat niet een echte Jezus-mens zijn:
vanuit het besef dat God ons steeds nabij is, Zich naar ons toekeert,
ons ook toekeren naar elkaar!*

VG1: Zesde halte: Veronica droogt het aangezicht van Jezus af.

Een liefdevol gebaar.
Het bebloede doek laat de trekken zien van een gewonde –
een lijdend en tegelijk lijdzaam gezicht, sprekend van vrede.
Een vrouw in rouwkleed.
Haar gezicht gaat schuil achter het doek dat ze ophoudt –
– haar hele wezen getekend door het beeld dat ze toont.
Door haar volkomen mededogen.

VG2: *Bidden wij om wat wij het meeste nodig hebben:
de sympathie en de genegenheid van onze medemensen.
Om de trouw van onze vrienden, en de trouw van onze God.
Geef dat wij elkaar niet in de steek laten.*

VG1: **Zevende halte:** **Jezus valt voor de tweede keer.**

De ruwe balken, loodzwaar op hun schouders,
het dwingt hen op de knieën.
De last is onmenselijk, hun lichaam misvormd.
Het is niet te ontwijken zoals het op ons toekomt:
het lot van de menigte die opdoemt aan de horizon,
de last die ze dragen, alle rassen en volkeren
die geen uitweg zien, geen toekomst. En toch.
Eén van hen lijkt een doel te hebben,
zijn vermoeide ogen kijken verder,
hij begrijpt de zin van dit alles ...
Zittend op zijn knieën, zijn armen om het hout geslagen,
trekt hij hen allen overeind.

VG2: *God, hoe kan het uw bedoeling zijn
dat wij vallen en niet meer opstaan,
dat wij verdwalen en geen rust meer vinden.
Laat ons niet in verwarring verstrikt
maar zend ons uw licht en uw trouw tegemoet:
Jezus, uw mens voor deze wereld.*

VG1: **Achtste halte:** **Vrouwen wenen om Jezus.**

Moeders wenend en weeklagend langs het pad dat
ter dood veroordeelden dagelijks gaan.
Ze kennen hem, de eerstgeborene, als een zuigeling gevoed,
opgevoed door zijn moeder;
als volwassene leefde hij tussen hen, genas hun ziekten,
verzachtte hun pijn, omhelsde hun kinderen.
Kan het kwaad in goed verkeren?

VG2: *Wij bidden U God, voor onze kinderen die het leven
nog voor zich hebben: dat zij helder en jong zijn,
dat zij open en ontvankelijk hun toekomst tegemoet gaan,
dat zij durven leven met onzekerheden
en opgewassen zijn tegen teleurstellingen.
Mogen zij uitgroeien tot stevige volwassenen die bouwen
aan een bewoonbare en menslievende samenleving.*

VG1: Negende halte: Jezus valt voor de derde keer.

Gebroken onder het gewicht van de hele wereld.

Zijn gezicht gedrukt in het stof.

Wie kan zich nog oprichten na zo'n val.

Niemand te zien: geen voorbijganger, geen troostende vriend,
geen moederlijke aanraking...

Gebroken en eenzaam. Waar is God???

De vraag in Auschwitz, de vraag in Gaza, ... Waar is God?

Kan iemand ooit opstaan na zo'n val?

Hij, de Ene die vertrouwt.

Hoog boven in de vaalblauwe lucht, schijnt de zon.

Het voorzichtige licht rust op zijn gezicht.

*VG2: God, dit woord waarmee wij U noemen
is bijna dood en zonder betekenis geworden.
Wij bidden dat het opnieuw van kracht mag zijn,
als een naam die uw belofte naar ons toedraagt,
als een levend woord waarin wij weten,
dat Gij voor ons zult zijn zoals Gij zijt:
betrouwbaar en verborgen en rakelings nabij.
Ga met ons, ook daar waar niemand met ons gaat.*

VG1: Tiende halte: Jezus wordt van zijn kleren beroofd.

Beroofd van zijn eigenheid, getekend door het bloed.

Een naadloos wit kleed, getrokken aan de vier hoeken,
scheurt middendoor in de vorm van een kruis.

Drie kerkkleiders trekken het kleed naar zich toe,

misleid in hun geloof zijn zij blind geworden voor elkaar.

De vierde hoek, rood bebloed, waait weg als een vlag.

Het naadloos wit kleed is in stukken uiteen gevallen,

verzwakt, verspreid en toch,

bijgehouden door de schaduw van het kruis.

*VG2: Gij die geen naam vergeet, geen mens veracht,
wij bidden U voor hen die weerloos zijn
in de handen van de mensen:
zie het niet langer aan dat her en der in deze wereld
mensen gemarteld worden, kinderen gedood;
dat wij de aarde schenden en elkaar het licht ontroven.
Voor uw naamgenoten in ons midden:
vluchtelingen, vreemden, wees niet niemand.*

VG1: Elfde halte: Jezus wordt aan het kruis gehangen.

Het zonlicht verduistert, kleuren worden vaal: waarom?

Waarop is de blik van de mensen gericht of... wie kijkt naar hen?

De mens die wordt gekruisigd ...

De arm van de romeinse soldaat zwaait met de hamer
en klopt meedogenloos op de nagel die zijn vlees doorboort.
Op ieder gezicht een andere reactie:
medelijden, spot, verdriet, ontzetting, afschuw, hoon ...
sommigen kijken weg, kunnen de aanblik niet verdragen;
anderen duiken in de Schriften, op zoek naar zin.
Ondertussen groeit de duisternis.

VG2: *Gij die het sprakeloze bidden hoort
achter de woorden die wij tot u spreken.
Wij bidden om uw ontferming
als ons kwaad ons te machtig wordt en uw liefde onbereikbaar lijkt,
als wij vrede vernietigen en niets meer van U verwachten:
Blijf dan tot ons spreken, blijf ons bevrijden,
blijf onze toekomst getrouw.
Dat niet het laatste woord is aan de dood.
Dat niet de duisternis ons overmeestert.*

VG1: **Twaalfde halte**: **Jezus sterft aan het kruis.**

– korte stilte –

Lied: ♪ 28 **Gij die de stomgeslagen mond verstaat**

V1: Zijn woord: een bron van kracht en moed en zeker weten:
dat niet de duisternis ons overmeestert,
dat niet het laatste woord is aan de dood ... zongen we daarnet.
Het laatste woord is aan de hoop!
De ene, die als een Vader, als een Moeder van ons houdt:
niet voor de dood heeft Hij ons gemaakt, maar voor het Leven!
Laat ons daarom nu het kruis omgeven met **bloemen van hoop!**
Bloemen van geloof in Leven, in toekomst.

**We nodigen jullie uit om naar voor te komen
en jullie bloem op het kruis neer te leggen.
We eren het kruis ook door het te omgeven met wierook.**

Kruishulde: (*intussen muziek*): ♪ **Spiegel im Spiegel** (Arvo Pärt)
ofwel: Anima Christi (Marco Frisina)

V1: **Vader, in Uw handen beveel ik mijn geest!”
Hij heeft Zijn leven in de handen van Zijn Vader gelegd.
Tot die Vader, die ook ONZE Vader is, bidden we nu:
Onze Vader, die in de hemel zijt, ...**

De avond voor Zijn dood heeft Hij een immens sterk teken gesteld:
Hij brak en gaf het brood: “Dit ben Ikzelf, voor u gegeven”.
Vandaag verstaan we deze woorden beter dan ooit.

Het blijft Zijn uitnodiging om Hem daarin achterna te gaan.
Dat wij op onze beurt ook een leven zouden leiden van breken en delen, gegeven mensen zouden worden, steeds meer.

Daarom **BLIJVEN** we dit teken stellen, gelovend dat, wanneer we dit doen in Zijn Naam, Hij heel intens midden IN en onder ons aanwezig is.

VG1 breekt het brood en nodigt uit een stukje brood te nemen.

Communie: *(intussen muziek uit de Matteüs-passie)*

VG1: **Geen treffender voorbeden deze avond als het lied:**

Lied: 🎵 58 “Groter dan ons hart”

Laten we samen zingen en daarna, in de stilte van ons hart, met onze eigen intenties naar de Heer toegaan ...

Daarna, na enkele minuten stilte:

Refrein: Groter dan ons hart.

Slotgebed: (VG1)

Hem indachtig die, in leven en dood,
onze broeder is geworden ...
die opliep tegen mensen, van eigen gelijk overtuigd,
van eigen belang bezeten ...
die alle kwaad op zich nam, vroeg te vergeven,
en U zijn leven toevertrouwde,
bidden wij U, God,
om leven voorbij de dood,
om licht in het duister,
om een nieuwe dag na deze donkere nacht,
om paasmorgen voor de wereld.
God, zo bidden wij tot U,
in Jezus' naam.
Amen.

De lichten worden gedoofd.